

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

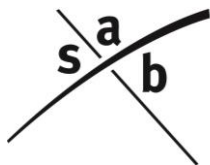
Quick scan natuur

Nieuw-Vennep, Hoofdweg

Thunnissen Bouw B.V.

Datum: 30 november 2017

Projectnummer: 170404

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: D. Meriën
Tweede lezer: E. Verkaik
Project: Nieuw-Vennep, Hoofdweg
Projectnummer: 170404

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.2	Soortenbescherming	9
2.3	Bescherming houtopstanden	11
3	Quick scan natuur	12
3.1	Onderzoeksmethode	12
3.2	Gebiedsbescherming	12
3.3	Soortenbescherming	14
3.4	Bescherming houtopstanden	21
4	Conclusie en advies	22
4.1	Gebiedsbescherming	22
4.2	Soortenbescherming	22
4.3	Bescherming houtopstanden	25
4.4	Vervolgstappen	25

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Hoofdweg 1327 te Nieuw-Vennep is een boerenerf gelegen. Thunnissen Bouw bv is voornemens om op deze locatie nieuwbouw te realiseren. Hiertoe wordt onder andere een oude schuur gesloopt en wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is. Voor dit plan is in 2015 door Econsultancy al een quick scan uitgevoerd. Deze quick scan is inmiddels verlopen en de resultaten hiervan zijn niet meer geldig. Daarnaast rapporteert deze de resultaten aan de hand van de Flora- en Faunawet. Op 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming ingegaan, derhalve is een nieuwe Quick scan natuur noodzakelijk.

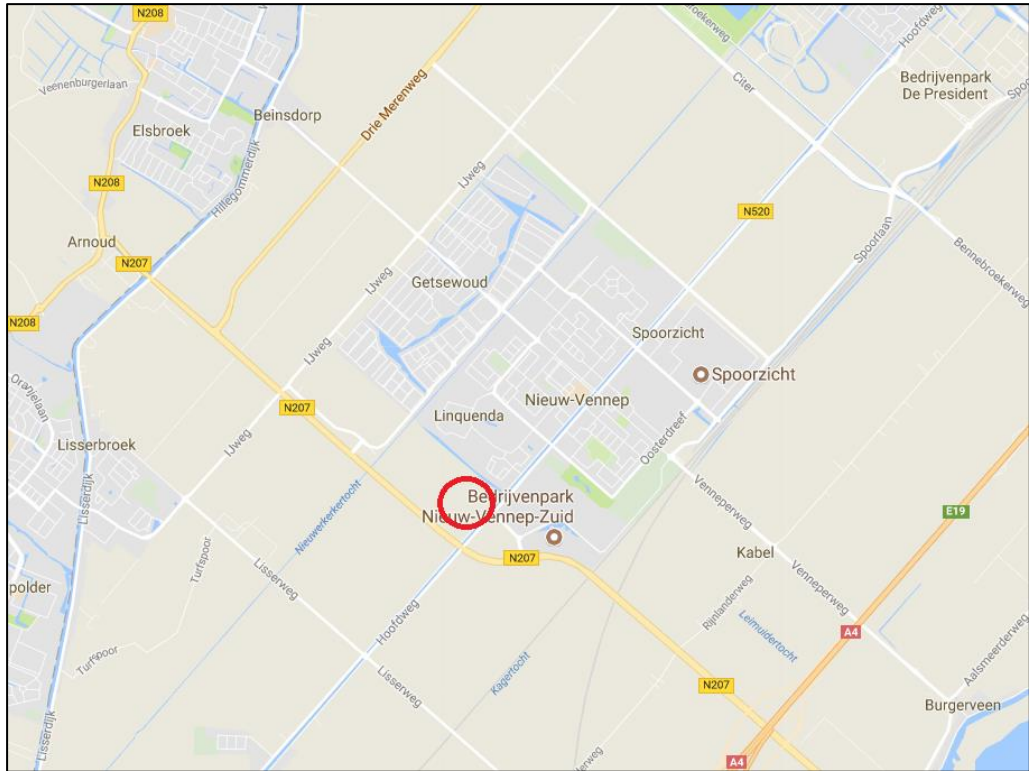
1.2 Plangebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied van Nieuw-Vennep (gemeente Haarlemmermeer, provincie Noord-Holland). De omgeving van Nieuw-Vennep kenmerkt zich door de ligging in het stedelijk gebied tussen Leiden en Amsterdam.

Het plangebied ligt net buiten de kern van Nieuw-Vennep welke ten noordoosten van het plangebied is gelegen. Ten oosten van het plangebied ligt een bedrijventerrein, ten zuiden en westen liggen voornamelijk agrarische gronden en boerderijen. Het plangebied grenst in het zuidoosten aan de Hoofdweg en in het zuidwesten aan de Leimuiderweg (N207). Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Op 8 november 2017 is een veldbezoek uitgevoerd. Het plangebied bestaat uit een boerenerf. Op het erf zijn een monumentale boerderij een agrarisch bedrijfsgebouw, een twee-onder-één-kapwoning en diverse bijgebouwen, schuurtjes en opslagplaatsen aanwezig. Hieromheen staan bomenrijen en ligt grasland. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Earth. Bewerking: SAB.

Plangebied ten tijde van het veldbezoek. Op de afbeeldingen zijn de twee-onder-één-kapper, de monumentale boerderij, de oude schuur en de groene elementen rond de bebouwing verbeeld.

1.2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens het terrein te herontwikkelen ten behoeven van woningbouw. Hiervoor zal het oude bedrijfsgebouw worden afgebroken en het grasland verdwijnen. Ook zullen enkele bomen en struiken worden verwijderd. De monumentale boerderij en de twee-onder-één-kapwoningen zullen behouden blijven.

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur, zoals dat onderzocht wordt in voorliggende quick scan, is op te delen in gebiedsbescherming, soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden. Bepaalde natuurgebieden worden beschermd door de Wet natuurbescherming en daarnaast is ook in provinciale verordeningen gebiedsbescherming vastgelegd, waaronder de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Ook de bescherming van plant- en diersoorten en de bescherming van houtopstanden is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de Wet natuurbescherming, buiten de zorgplicht, al voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken. Deze zorgplicht is daarmee primair bedoeld om de eigen verantwoordelijkheid vast te leggen, die een ieder heeft voor een zorgvuldige omgang met de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

2.1.2.1 Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten,

significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursorgaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt (artikel 2.7 lid 1).

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

2.1.2.2 Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrictlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrictlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aan-schrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 Natuurnetwerk Nederland

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrictlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoera-geergebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt.

In de provincie Noord-Holland is naast Natuurnetwerk Nederland ook sprake van ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. In ganzenfoerageergebieden mogen de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten hebben op rustende en foeragerende ganzen. Bestemmingsplannen die betrekking hebben op weidevogelleefgebied mogen niet leiden tot verstoring van weidevogels. Ruimtelijke ingrepen zijn in bovengenoemde gebieden alleen toegestaan als ze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantasten. Onder bepaalde voorwaarden zijn ingrepen die deze waarden aantasten, wel toegestaan. Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 19 (voor NNN en natuurverbindingen) en artikel 25 (voor weidevogelleefgebied) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In alle gevallen geldt dat een aantasting, als deze wordt toegestaan, gecompenseerd moet worden, zodat de natuur er netto niet op achteruit gaat.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 *Verboden en zorgplicht*

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor Habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.2.1.1 Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehe-

le jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.2.1.3 Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.2.2 **Opzetvereiste**

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 **Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing**

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Noord-Holland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelin-

gen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

2.3 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting.

3 Quick scan natuur

3.1 Onderzoeksmethode

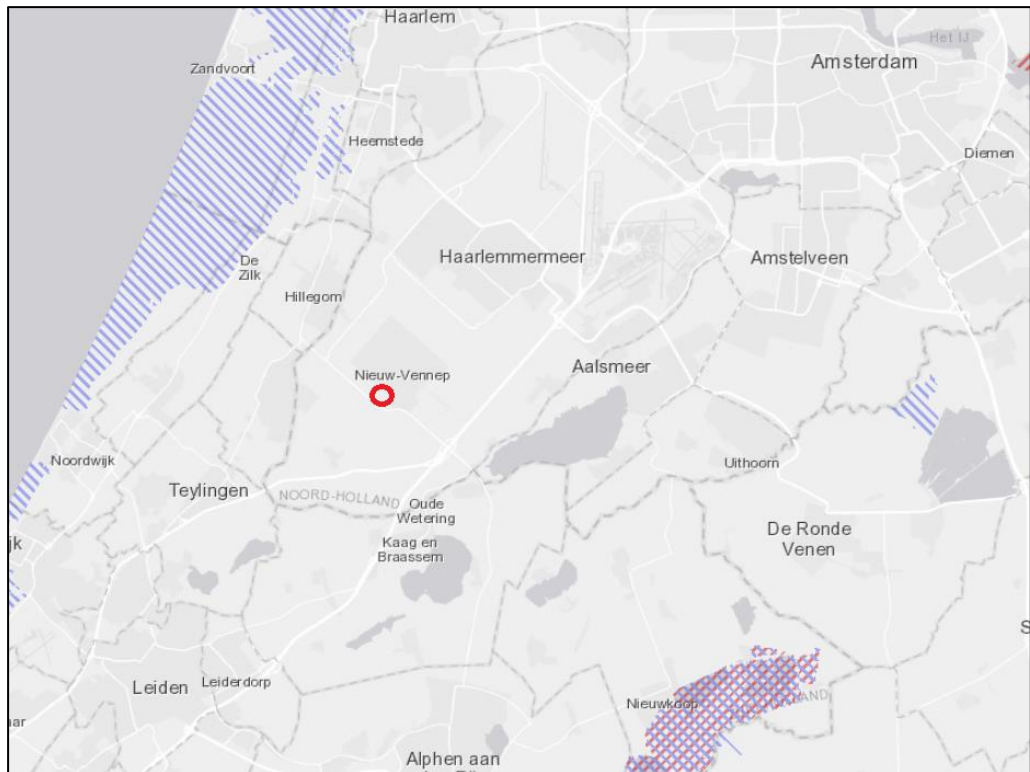
De quick scan natuur is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan natuur is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 8 november 2017 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 *Wet natuurbescherming*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming is aangewezen (zie navolgende afbeelding). In de omgeving van het plangebied ligt Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid op 7,6 kilometer ten westen van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn meer dan 10 kilometer van het plangebied verwijderd. Met de beoogde ontwikkelingen is een toename van stikstofuitstoot in het gebied te verwachten. Stikstof kan neerslaan op grote afstand van de bron. Wanneer stikstof neerslaat op hiervoor gevoelige habitats kan dat negatieve effecten hebben op de natuurwaarden in dergelijke gebieden. Door de ruime afstand tussen het plangebied en nabijgelegen Natura 2000-gebieden, de beperkte schaal van de ontwikkeling en de al aanwezige tussengelegen verstoringen is niet te verwachten dat bij de beoogde ontwikkeling verstoringen zullen ontstaan die negatieve effecten op de kernkwaliteiten en instandhoudingsdoelstellingen van omliggende beschermde gebieden kunnen hebben. Een voortoets Natura 2000 wordt niet noodzakelijk geacht.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.
Bron: Natura 2000 Network Viewer. Bewerking: SAB.

3.2.2 **Natuurnetwerk Nederland**

Het plangebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland (zie navolgende afbeelding). Het dichtstbijzijnde gedeelte van het NNN ligt op ongeveer 900 meter ten noordwesten van het plangebied. Daarnaast liggen er natuurverbindingen in de omgeving. Zo ligt er een Landschapslint op 870 meter van het plangebied, een verbinding ter veiligstelling van kwetsbare populaties op 7,4 kilometer ten zuidoosten en een verbinding extra leefgebied voor soorten op 7,6 kilometer ten oosten van het plangebied. Bij deze laatste verbinding is ook een zoekgebied gelegen. Het dichtstbijzijnde Weidevogelleefgebied ligt op ruim 10 kilometer afstand. In de omgeving van het plangebied zijn geen ganzenfoerageergebieden gelegen. Aangezien het plangebied niet in of op zeer korte afstand van een gebied met bijzondere natuurwaarden ligt, leidt de voorgenoemde ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland of ander een ander gebied met bijzondere natuurwaarden hebben.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland, Natuurverbindingen, Zoekgebied en Weidevogelleefgebied. Bron: Provincie Noord-Holland. Bewerking: SAB.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Vaatplanten

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen beschermde vaatplanten in de omgeving van het plangebied voor.

Beschermde vaatplanten hebben zeer specifieke habitateisen en groeien veelal op kalkhoudende, voedselarme bodem. In het plangebied zijn enkel algemeen voorkomende grasland-, struweel- en tuinsoorten aanwezig. Dergelijke soorten groeien op een voedselrijke, zure bodem. Derhalve zijn beschermde soorten niet in het plangebied te verwachten.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt het damhert in de omgeving van het plangebied voor. Daarnaast zijn aan de hand van algemene verspreidingsgegevens, de kleine marterachtigen; bunzing, hermelijn en wezel in de omgeving van het plangebied te verwachten.

Het damhert leeft in Nederland in vrij grote populaties in een aantal bos- en duinnatuurgebieden. Vanuit deze gebieden zwerven dieren regelmatig uit naar de omgeving. De soort heeft een voorkeur voor lichte en gemengde, voornamelijk oudere, bossen met een dichte onderbegroeiing. Ook komt hij voor in gras en akkerranden in de om-

geving van dergelijke bossen en in parkachtige bosgebieden. Belangrijk is dat er voldoende gras in de omgeving is te vinden.

Doordat er in het plangebied grasland aanwezig is en er langs de grenzen van het plangebied een struweel en bosrijk gebied is gelegen is het plangebied een geschikt foerageergebied voor het damhert. De groene delen van het plangebied maken echter slechts een klein deel uit van een grote aaneengesloten groene zone. Wanneer de groene structuren in het plangebied deels zullen verdwijnen, zal daarom geen essentieel onderdeel van het leefgebied van in de omgeving levende damherten verdwijnen. Het verdwijnen van het gebied heeft daarmee geen negatieve effecten op de overleving van dieren in de omgeving, zo is te verwachten. Derhalve wordt nader onderzoek naar het damhert niet noodzakelijk geacht.

De bunzing is niet erg kritisch in zijn keuze van het leefgebied. Daardoor komt hij in allerlei verschillende landschapstypen voor. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bos- en akkerranden zijn. Maar ook open weidegebieden met sloten. De bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van konijn, mol, vos en das. Ook steenhopen, holle bomen en boomwortels worden als schuilplaats gebruikt.

Ook de hermelijn komt in veel verschillende habitats voor zoals bossen, houtwallen, duinen, akkers en ander open terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. Als verblijfplaats worden meestal oude mollen- of konijnenholen gebruikt. Een gang of hol met een doorsnede van vijf centimeter is al groot genoeg om een hermelijn te huisvesten.

De wezel komt voor in bossen houtwallen, duinen, akkers en ander open terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. Dit zijn vergelijkbare, maar meestal drogere habitats als die van de hermelijn. Ze zoeken graag dekking in boschages, houtstapels of heggen. Ook oude hopen van muizen, ratten en konijnen worden als dekking en schuilplaats gebruikt.

Het plangebied bestaat uit een kleinschalig agrarisch gebied met grasland, bomenrijen, rommelhoekjes en toegankelijke schuurtjes en opslagplaatsen. Derhalve biedt het plangebied een geschikt habitat voor kleine marterachtigen en meer dan genoeg schuilplaatsen. De aanwezigheid van kleine marters kan dan ook niet op voorhand worden uitgesloten. Met de ontwikkeling in het plangebied kunnen essentiële delen van territoria van deze soorten verdwijnen. Daarnaast kunnen schuilplaatsen worden vernietigd en er kunnen dieren worden gedood. In al deze gevallen is er sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er kleine marterachtigen in het plangebied aanwezig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Dit onderzoek is inmiddels al gestart.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. Onder dakranden van de boerderij en de schuur zijn kieren en openingen gevonden die gebouwbewonende vleermuizen een geschikte schuilplaats kunnen vormen (zie navolgende afbeeldingen). Met de afbraak van de schuur kunnen daarom vleermuisverblijfplaatsen worden vernietigd. In de boerderij kunnen tijdens werkzaamheden vleermuizen worden verstoord. Daarnaast is het mogelijk dat bij de afbraak, schuilende vleermuizen worden gedood. Er is dan sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er vleermuizen van de bebouwing in het plangebied gebruik maken en of deze verblijfplaatsen bij de beoogde ontwikkeling zullen worden aangetast. Dit onderzoek is al gestart in de nazomer van 2017 en zal in het voorjaar van 2018 worden afgerond.

Impressie van openingen waarachter gebouwbewonende vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook holen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. In het plangebied is een ruime hoeveelheid bomen aanwezig. In veel van deze bomen zijn holtes aanwezig waarin boombewonende vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben. Wanneer bomen worden gekapt zullen kunnen verblijfplaatsen in dergelijke bomen verloren gaan. Daarnaast worden mogelijk vleermuizen tijdens de werkzaamheden verstoord. Nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen is noodzakelijk om te

voorkomen dat bij de ontwikkeling de Wet natuurbescherming wordt overtreden. Dit onderzoek is al gestart in de nazomer van 2017 en zal in het voorjaar van 2018 worden afgerond.

Voorbeeld van een holte in een boom binnen het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

Door de bomenrijen, het struweel en het open grasland is het plangebied geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Wanneer er vleermuizen verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn kan dit foerageergebied essentieel zijn voor het functioneren van deze verblijfplaatsen. Wanneer er geen verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn, is ook niet te verwachten dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor een populatie vleermuizen. Doordat er in de omgeving van het plangebied veel groen aanwezig is, hebben in de omgeving levende vleermuizen voldoende alternatieve locaties waar ze kunnen foerageren. Het nader onderzoek naar boom- en gebouw-bewonende vleermuizen zal het belang van het plangebied als foerageergebied verduidelijken.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen worden door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd. Langs de randen van het plangebied zijn doorlopende watergangen aanwezig die doorlopen naar onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland ten noorden van het plangebied. Deze watergangen zullen in de toekomstige situatie behouden blijven. Daarnaast zijn er alternatieve watergangen ten oosten en westen van het plangebied gelegen wanneer er door de nieuwe situatie een hogere mate van verstoring in het plangebied zal zijn. Van aantasting van een essentiële vliegroute is bij de beoogde ontwikkeling derhalve geen sprake.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het terrein goede nestmogelijkheden biedt voor verschillende vogelsoorten. Onder de dakrand van de schuur zijn daarnaast enkele kauwennesten waargenomen.

Om te voorkomen dat bij de werkzaamheden eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, adviseren wij deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat met de ruimtelijke ontwikkeling geen nesten vernield worden en dat er geen verstoring optreedt die van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van een vogelsoort. De broedperiode van vogels loopt globaal van half maart tot half augustus, maar de nesten van vogels die buiten deze periode broeden zijn ook beschermd.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

De verspreidingsgegevens van de NDFF melden dat van de vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is alleen de buizerd is waargenomen. Gezien de ecologische kenmerken van de omgeving en algemene verspreidingsdata zijn echter ook de huismus, ooievaar, steenuil en kerkuil in de omgeving van het plangebied te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn braakballen van een kerkuil in het plangebied aangetroffen. Tijdens de QuickScan die in 2015 door Econsultancy is uitgevoerd zijn huismussen rondom de daken in het plangebied waargenomen.

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken

waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen. In het plangebied zijn in de bebouwing duidelijk geschikte broedlocaties van de huismus aanwezig. Daarnaast bieden de groene structuren in het gebied foerageer- en schuilmogelijkheden voor de huismus. Met de beoogde ontwikkeling is daarom niet uit te sluiten dat er leefgebied en broedlocaties van de huismus verloren gaan. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen hoe de huismus het plangebied gebruikt zodat overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen.

De kerkuil is een soort die leeft in (half)open kleinschalig cultuurlandschap. De soort jaagt in open veld, daar waar dit wordt afgewisseld met houtwallen, heggen of bosjes. De kerkuil broedt in toegankelijke gebouwen, nestkasten en incidenteel in boomholten. Tijdens het veldbezoek zijn drie braakballen van een kerkuil waargenomen in de bedrijfsschuur. Ook zijn uitwerpselen van de kerkuil aangetroffen. Daarom kan worden geconcludeerd dat de kerkuil het plangebied als nest- of verblijfplaats heeft gebruikt. Er zijn tijdens het bezoek geen kerkuilen in het gebied aangetroffen. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de soort het plangebied nog steeds als vaste verblijf- en/of broedlocatie gebruikt. Dit nader onderzoek naar de kerkuil is inmiddels gestart.

Ook de steenuil komt voor in kleinschalig cultuurlandschap. In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van kleinschalige elementen rondom boerderijen of vrijstaande huizen. De soort broedt in holen in bomen, schuren en andere toegankelijke gebouwen. Het plangebied vormt daarmee geschikt leef- en broedgebied voor de steenuil. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of signalen aangetroffen dat de steenuil in het plangebied aanwezig is. Ook omwonenden geven aan dat er geen steenuilen gezien of gehoord worden. Tijdens de nadere onderzoeken die uitgevoerd zullen worden ten behoeve van onder meer kerkuil en vleermuizen moet er echter ook rekening worden gehouden met de steenuil. Wanneer toch blijkt dat er een steenuil in het plangebied aanwezig kan zijn, dient alsnog nader onderzoek naar deze soort te worden uitgevoerd.

De buizerd leeft in hoge bomen in bos of boomgroepen. De bomen in het plangebied zijn gecontroleerd op grote nesten, die van een buizerd kunnen zijn. Deze zijn niet aangetroffen. Het is daarom niet te verwachten dat de buizerd in het plangebied tot broeden komt. De ooievaar broedt op speciale nestpalen, hoogspanningsmasten, bomen en schoorstenen. In het plangebied zijn geen nesten van de ooievaar aangetroffen. Ook van deze soort zijn geen broedlocaties in het plangebied te verwachten.

In het plangebied zijn wel nesten van de ringmus en koolmees en een nestkast van een torenvalk waargenomen. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Omdat de koolmees een zeer gunstige staat van instandhouding heeft, is het niet gerechtvaardigd nesten van deze soort jaarrond te beschermen. De aantallen van de torenvalk en de ringmus zijn de laatste jaren echter fors afgenomen. Het verwijderen van deze nesten zal daarom een negatief effect hebben op de populaties van deze soorten in de omgeving. Derhalve is het belangrijk deze nesten ook buiten het broedseizoen te beschermen. Tijdens het nader onderzoek naar de huismus dient daarom ook onderzoek te worden gedaan naar nestlocaties van de ringmus. Verder adviseren wij

wanneer de nestkast van de torenvalk te verplaatsen wanneer de boom waarin de nestkast aanwezig is wordt gekapt, of wanneer de nestkast in de broedperiode door werkzaamheden kan worden verstoord.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is er een muurhagedis in de omgeving van het plangebied aangetroffen.

De muurhagedis leeft in droge, zonnige en stenige locaties. Dit zijn veelal oude muren, ruïnes of langs spoorlijnen. Van nature wordt deze soort alleen in de provincie Limburg aangetroffen. Op enkele plaatsen in Nederland komt de soort voor omdat deze hier (illegaal) is uitgezet, dit zijn dieren van een andere ondersoort als die oorspronkelijk in Nederland voorkomt. De soort is niet in het plangebied te verwachten. De soort wordt slechts éénmaal gemeld in een achtertuin ongeveer 750 meter van het plangebied verwijderd. Daarnaast zijn er geen ruïnes of oude stenen muren met schuilplaatsen in het plangebied aanwezig. Het plangebied vormt derhalve geen geschikt leefgebied voor de soort.

Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld bos naar heide. Een dergelijk leefgebied is in het plangebied niet aanwezig. Enkel de ringslang laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. De soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren, in laagveengebieden, natte heideterreinen en waterrijke zandgronden. De dichtstbijzijnde waarnemingen van de ringslang liggen op ruim 10 kilometer van het plangebied verwijderd. Daarnaast is het plangebied weinig geschikt leefgebied voor de ringslang. Enkel de slotjes en het natuurlijke terrein buiten het plangebied vormen potentieel geschikt terrein voor de soort. Deze zullen niet worden aangetast.

3.3.6 Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn geen beschermde amfibieën waargenomen, aldus verspreidingsgegevens van de NDFF.

Beschermde amfibieën komen voornamelijk voor in zeer schone poelen en vennen, in veen- en heidegebieden en in uiterwaarden. Dergelijk habitat is niet in het plangebied aanwezig. Wel vormt het plangebied geschikt habitat voor algemeen voorkomende amfibieën als de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Deze soorten zijn vrijgesteld van de verboden in de Wet natuurbescherming bij handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Nader onderzoek naar deze soorten is derhalve niet noodzakelijk.

3.3.7 Vissen

De verspreidingsgegevens van de NDFF melden geen beschermde vissen in de omgeving van het plangebied. In het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. De aanwezigheid van strikt beschermde vissen in het plangebied is daarmee uitgesloten. De sloten rondom het plangebied zullen niet worden aangetast.

3.3.8 *Insecten en andere ongewervelden*

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

3.4 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming van toepassing is want de houtopstand die wordt geveld bevindt zich op een erf. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

4 Conclusie en advies

In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plangebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied.

4.1 Gebiedsbescherming

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid in de buurt van het plangebied ligt. Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling is een toename in stikstofuitstoot in het plangebied te verwachten. Door de ruime afstand tussen het plangebied en dit Natura 2000-gebied zijn door de beoogde ontwikkeling veroorzaakte negatieve effecten echter niet te verwachten. Een voortoets Natura 2000 wordt niet noodzakelijk geacht.

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat het plangebied niet in het Natuurnetwerk Nederland ligt. Ook zijn er geen negatieve effecten op omliggende gebieden te verwachten. De bescherming van het Natuurnetwerk staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

4.2 Soortenbescherming

Volgens de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna komen de beschermde soorten damhert en muurhagedis, verschillende soorten vleermuizen en enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving van het plangebied voor. Daarnaast zijn kleine marterachtigen in de omgeving van het plangebied te verwachten. Door het uitgevoerde veldbezoek in het plangebied is duidelijk geworden dat enkele essentiële elementen van beschermde diersoorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Het betreft verblijfplaatsen van boom- en gebouwbewonende vleermuizen en hun foerageergebied, nestplaatsen en leefgebied van huismussen, ringmussen en de kerkuil en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Ook is er een nestkast aanwezig waar door een torenvalk wordt gebroed. Deze nestkast moet worden verplaatst.

4.2.1 Onderzoekseisen en -periodes

Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen.

Vleermuizen

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat minimaal vier veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Twee daarvan dienen plaats te vinden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperiode van circa

30 dagen. De andere twee veldbezoeken dienen tussen 15 augustus en 15 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen.

Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of bat-logger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaald in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van vijf veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient mogelijk een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes voor vleermuizen weer.

Huismussen

Het inventariseren van huismussen vindt plaats door zichtwaarnemingen. Door ongeveer een uur in een bepaald gebied te inventariseren wordt een goed beeld gekregen van de aan- of afwezigheid van huismussen in een gebied. Aanwezigheid van huismusnesten kan op verschillende manieren worden aangetoond. Er mag uit worden gegaan van een huismusnest bij de volgende waarnemingen:

- 1 Waarneming van nest of nestbouw;
- 2 Bezoek van een huismus aan een potentiële nestplaats;
- 3 Transport van voedsel of ontlastingspakketjes;
- 4 Bedelende jongen in een nest;
- 5 Van 10 maart tot 20 juni een zingend mannetje;
- 6 Van 10 maart tot 20 juni aanwezigheid van een paartje;
- 7 Van 10 maart tot 20 juni baltsgedrag.

De laatste drie type waarnemingen zijn het makkelijkst te doen. Nadeel is wel dat de precieze nestlocatie dan nog niet geheel duidelijk is. Als het mogelijk is, dient gewacht te worden tot een huismus een potentiële nestplaats echt bezoekt (bijvoorbeeld in nestkast vliegen, of onder dakrand kruipen). De laatste drie type waarnemingen dienen onder de juiste onderzoeksomstandigheden uit te worden gevoerd. Droog, weinig wind, in de ochtend vanaf 1 à 2 uur na zonsopkomst op geluidsluwe momenten.

Om afwezigheid van de huismus met voldoende zekerheid vast te stellen, zijn twee inventarisatierondes in de periode van 1 april tot en met 15 mei uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal tien dagen (Kennisdokument Huismus, 2017). Het onderzoek naar de ringmus kan gelijktijdig met dat van de huismus worden uitgevoerd.

Kerkuil

Het nader onderzoek naar het broedgebied van de kerkuil dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in het kennisdocument van de kerkuil (Bij12, 2017). Onderzoek naar de aanwezigheid van (nesten van) kerkuilen dient door middel van een combinatie van zowel veldonderzoek als navraag bij uilenwerkgroepen en omwonenden te gebeuren. Ook dient voornamelijk in februari en maart gelet te worden op krijssende uilen in vanaf juni tot augustus op bedelende jongen. Totaal dienen minimaal drie veldbezoeken te worden uitgevoerd.

Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen kunnen worden vastgesteld door een combinatie van verschillende methoden (zie onderstaande tabel). Dit zijn het gebruik van cameravallen, marterboxen, sporenbuizen en nestkasten. Wanneer slechts één soort op de onderzoekslocatie wordt verwacht kan men volstaan met één inventarisatiemethode. Wanneer meerdere soorten worden verwacht, zoals hier mogelijk kan zijn, zal een combinatie van methoden moeten worden gebruikt. Wanneer onderzoek in de actieve periode (maart tot augustus) van de dieren wordt gedaan, dan dienen de onderzoeksinstrumenten minimaal 6 weken op de onderzoekslocatie te worden geplaatst. Buiten de actieve periode van de dieren is er minder trefkans. Daarom is dan een dubbele hoeveelheid instrumenten nodig en dient er minimaal 12 weken onderzoek te worden gedaan.

Bovengenoemde methode is conform de nieuwe Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming (provincie Noord-Brabant, 2017). Bij een goede ecologische onderbouwing kan van deze methode mogelijk worden afgeweken.

	Bunzing	Hermelijn	Wezel
Cameravallen	+	-	-
Marterboxen	-	?	+
Sporenbuizen	-	+	+
Nestkasten	?	+	+

Geschiktheid van inventarisatiemethoden voor kleine martersoorten.

Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van alle te onderzoeken soorten weer. De optimale periode van onderzoek is donkergrijs gemarkeerd. Lichtgrijs gemarkeerde periodes zijn geschikt maar vereisen een grotere onderzoeksinspanning.

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Verblijfplaatsen												
Huismussen	Nestlocaties												
Kerkuil	Nestlocaties												
Kleine marters	Verblijfplaatsen												

4.2.2 Mitigerende maatregel torenvalk

De nestkast van de torenvalk moet worden verplaatst wanneer vernietiging of verstoring van de kast niet kan worden uitgesloten. Dit moet gebeuren onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vogels. Er moet worden gewerkt buiten de broedperiode van de torenvalk (april-juli) en de kast moet zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke locatie worden geplaatst. Wanneer er echter in het broedseizoen werkzaamheden zullen plaatsvinden moet een afstand van minimaal 75 tot de werkzaamheden worden aangehouden om verstoring tijdens het broeden te voorkomen.

4.2.3 Broedperiode

Van alle van nature in Nederland in het wild levende vogels mag het nest tijdens het broeden (van start van nestbouw tot en met het uitvliegen van de jongen) niet worden

beschadigd of vernield. De periode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn gewoon beschermd.

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat in en direct rond het plangebied vogels kunnen gaan broeden. Wij adviseren daarom om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het plangebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

4.2.4 Zorgplicht

Iedereen neemt voldoende zorg in acht voor alle natuur en in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen. Probeer bijvoorbeeld bij de ruimtelijke ingreep zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen te behouden. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden.

4.3 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

4.4 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek vleermuizen, huismus, ringmus, kerkuil en kleine marterachtigen
- Verplaatsen nestkast torenvalk
- Houd rekening met broedende vogels
- Houd rekening met de zorgplicht

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Bouwens, S., 2017, Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, Zoogdiervereniging in opdracht van provincie Noord-Brabant, 's Hertogenbosch, oktober 2017

Koen, M., Quicksan Flora en Fauna Hoofdweg 1327 te Nieuw Vennepe, Econsultancy, mei 2015

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Provincie Noord-Brabant. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, Sander Bouwens. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.noord-holland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl